

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16CoCsp/9/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120210479
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120210479.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Filakovského v spore žalobcu: F. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX/XX, XXX XX M., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, Advokátskou kanceláriou so sídlom ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpený: Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, pobočka kancelárie a adresa na doručovanie Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO 47 234 679, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a primerané finančné zadostučinenie 600,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 7. apríla 2022, č. k. 19Csp/148/2020-53, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku III., ktorým súd žalovanému určil povinnosť zaplatiť žalobcovi 600,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku IV. o trovách konania.

Stranám sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto cit.:

„I. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25.2.2009 v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. v Hlave 5 § 8 Podmienky splácania úveru v § 8 v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účet klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25.2.2009 a to v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. v Hlave 14 Záverečné ustanovenia, § 7. v znení: „Klient vyhlasuje, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti s uzatvorením ÚZ, ÚP, Zmluvy o RÚ I., Zmluvy o RÚ II., najmä právo na vrátenie úveru alebo RÚ I., RÚ II., právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré jej vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z tejto ÚZ, Zmluvy o RÚ I. alebo RÚ II., a to na dobu 10-tich rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 600 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Priznáva žalobcovi vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.“

2. Vychádzal z ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách podľa § 53 a nasl., § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a § 298 ods. 2 zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. Vychádzal zo zistenia, že predmetom konania je nárok žalobcu na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľskej úverovej zmluve podľa § 53 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy a primeraného finančného zadosťučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vo vzťahu k námietke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v dôsledku postúpenia nároku z tejto spotrebiteľskej úverovej zmluvy súd poukázal na to, že je mu z jeho činnosti známe, že obchodná spoločnosť AB 1 B.V., registračné číslo: XXX XX XXX, so sídlom Y., X. XXX, PSČ XXXXXX, M. O., na ktorú mala byť podľa zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28.5.2013 postúpená pohľadávka z predmetnej úverovej zmluvy, zanikla v dôsledku zlúčenia a nadobúdajúcou právnickou osobou sa stala spoločnosť AB 2 B. V., registračné číslo: XXX XX XXX, so sídlom X. XXX, XXXXXX Y., M. O.Á.. Súdu sú taktiež známe aj skoršie rozhodnutia súdov, v ktorých bola označovaná ako žalovaná táto zaniknutá obchodná spoločnosť (v tom čase ešte existujúca), ale súd považuje za nositeľa práv a povinností zo zodpovednostného záväzku voči spotrebiteľovi pre porušenie spotrebiteľského práva aj pôvodného veriteľa, má za to, že spotrebiteľ nemá byť vystavený riziku, aby v prípade postupovania spotrebiteľskej pohľadávky, nemohol sa domôcť svojich nárokov, navyše ak by mal v danom prípade žalovať subjekt cudzieho práva. Vo vzťahu k nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti predmetných zmluvných podmienok, súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2019, sp. zn. 6 Cdo 27/2018, podľa ktorého žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) C. s. p. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem.

4. Vykonaným dokazovaním dospel súd prvej inštancie k záveru, že obe zmluvné podmienky sú neprijateľné, a teda neplatné, v rozpore s generálnou klauzulou, pretože niet pochýb o tom, že spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ak totiž podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započíta najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak a v danom prípade došlo k zmluvnej podmienke, ktorá iným spôsobom určovala započítanie platieb a to najskôr na započítanie platieb na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z tejto úverovej zmluvy na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku na vrátenie úveru a na ostatné pohľadávky z úverovej zmluvy s tým, že spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom ako vyššie uvedenom poradí, je nepochybne výrazne v neprospech spotrebiteľa. Rovnako tomu je aj pri zmluvnej podmienke o predĺžení premlčacej doby všetkých práv, ktoré vznikli v súvislosti s uzavretím tejto zmluvy na dobu 10 rokov odo dňa, kedy premlčacia doba začala po prvý raz plynúť, keď podľa § 101 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je všeobecná premlčacia doba trojročná. Spotrebiteľ má teda právo domáhať sa určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, aj v prípade, že veriteľ voči nemu neuplatňuje svoje nároky, využívajúc v zmluvnom vzťahu tieto neprijateľné zmluvné podmienky, pretože sú absolútne neplatné. V danom prípade však pre predĺženie premlčacej doby, pokiaľ by táto zmluvná podmienka nebola preskúmaná, hrozí spotrebiteľovi vymáhanie nároku aj do budúcnosti, v čase podania žaloby aj rozhodnutia súdu, tento následok priamo hrozil; stále je isté riziko, že by mohli byť tieto nároky voči žalobcovi uplatňované práve z titulu týchto neprijateľných zmluvných podmienok. Z tohto dôvodu teda súd má za to, že tieto neprijateľné zmluvné podmienky aj v súčasnej dobe hrozia reálne žalobcovi, a teda by mali byť vyhlásené za neprijateľné zmluvné podmienky.

5. Súd prvej inštancie konštatoval, že to bol práve veriteľ, resp. postupník pohľadávky, ktorý podal žalobu voči spotrebiteľovi, a po vznesení dôvodných námietok voči nej, zobral žalobu v celom rozsahu späť,

čím sa vyhol meritórnemu rozhodnutiu súdu o jeho nároku a jeho právneho a skutkového zdôvodnenia. Spotrebiteľ na úver vo výške 1 200 eur, zaplatil 1 365,72 eur, v prípade určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti tohto úveru, úver preplatil o 165,72 eur. Preto je dôvodné, aby v prípade, ak súd vyhovel jeho žalobe o určenie neprijateľnosti predmetných zmluvných podmienok, mu priznal aj právo na primerané finančné zadosťučinenie, keďže evidentne veriteľ porušil jeho spotrebiteľské práva a pri vymáhaní pohľadávky nekalo postupoval, keď oslovoval aj suseda žalobcu, ohľadom platenia nedôvodnej a neprijateľnými podmienkami zaťaženej úverovej zmluvy.

6. Súd prvej inštancie za prijateľnú výšku primeraného finančného zadosťučinenia aj vzhľadom na vyššie uvedené a intenzitu a charakter porušenia práva považoval žalobcom požadovaných 600,- eur, a preto aj v tejto časti žalobe vyhovel.

7. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení § 255 a § 262 CSP, podľa ktorých súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže žalobca mal vo vzťahu k žalovanému vo veci plný úspech, súd mu priznal nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

8. Proti výroku III., ktorým súd uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcoi 600,- eur a proti výroku o trovách konania podal žalovaný v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), písm. f) a písm. h) CSP.

9. V podanom odvolaní žalovaný namietal, že súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nezrejmal, na základe akej skutočnosti a najmä akých dôkazov považoval sumu vo výške 600,- eur priznanú ako finančné zadosťučinenie za primeranú. Predpokladom toho, aby súd mohol priznať primerané finančné zadosťučinenie je, že spotrebiteľove práva a povinnosti sú porušené a sám vyvíja iniciatívu ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Spotrebiteľove práva a povinnosti však úverovou zmluvou uzatvorenou so žalovaným neboli žiadnym spôsobom poškodené, spotrebiteľ žiadne poškodenie práv neprezentoval. Doposiaľ neexistuje právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým by súd konštatoval porušenie práv alebo povinností žalobcu zo strany žalovaného, ktoré je nevyhnutné na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Ďalej žalovaný namietal, že ďalšou podmienkou, ktorú je potrebné v zmysle zákonného ustanovenia § 3 ods. 5 splniť je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (t.j. zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa) a osobitnými predpismi. Okrem toho nestačí len samotné porušenie zákona č. 250/2007 Z.z., ale súčasne aj porušenie práv alebo povinností ustanovených inými predpismi. Žalobca vo svojej žalobe neuviedol, akým spôsobom mal žalovaný práva alebo povinnosti žalobcu ako spotrebiteľa poškodiť. Obmedzil sa len na konštatovanie, že uzatvorená úverová zmluva nemá náležitosti podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo však nemožno považovať za porušenie práv a povinností, ktoré by mali za následok poškodenie spotrebiteľa, nakoľko pre spotrebiteľa by z toho vyplynula len výhoda, že poskytnutý úver je pre neho bezúročný a bez poplatkov. Žalobca na základe úverovej zmluvy zaplatil len istinu, pričom poslednú splátku realizoval dňa 17.12.2012, takže v jeho prípade k žiadnemu ani len hypotetickému poškodeniu práv nedošlo, a dokonca žalobca ho sám na súde ani neuplatňoval. Absentuje preto splnenie všetkých podmienok, ktoré zákon na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vyžaduje. Zo samotného pojmu primeraného finančného zadosťučinenia vyplýva nevyhnutnosť jeho primeranosti vo vzťahu k porušenej povinnosti. Jeho cieľom má byť nastolenie akejkoľvek rovnováhy v dôsledku porušenej povinnosti, ktorá spotrebiteľovi mala spôsobiť škodu. Pokiaľ žalobca na základe úverovej zmluvy zaplatil len istinu, žiadna škoda spotrebiteľovi nevznikla, práve naopak, získal výhodu bezúročného a bez poplatkového úveru. Ak by na základe takejto skutočnosti malo byť spotrebiteľovi priznané ešte aj primerané finančné zadosťučinenie, zastávame názor, že výklad právnej normy § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. nie je správne aplikovaný. V konaní je nevyhnutným skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku. Žalobca doposiaľ žiadnym spôsobom nepreukázal, v čom pocíťoval porušenie svojich práv, aké to malo pre neho dôsledky, v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia v hodnote 600 eur a podobne, ktoré sú nevyhnutné na priznanie žalovanej sumy. Preto vyplatenie žalovanej sumy vo výške 600,- eur považuje za nedôvodné, nepreukázané a v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca primeraným finančným zadosťučinením sledoval. Žalovaný navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a priznal žalovanému náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia.

10. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

12. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie Zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

13. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde, vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

14. „Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.“ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

15. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 600,- eur titulom úspešného uplatnenia svojich spotrebiteľských práv v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19Csp/148/2020 o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok.

16. Súd prvej inštancie odvolaním napadnutým rozsudkom sp.zn. 19Csp/148/2020-53 zo dňa 7.04.2022 určil, že zmluvná podmienka uvedená v Úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25.2.2009 v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti M. I. X., a. s. v Hlave 5 § 8 Podmienky splácania úveru v § 8 v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účet klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.“ je neprijateľnou zmluvnou

podmienkou. Zmluvná podmienka uvedená v Úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25.2.2009 a to v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti M. I. X., a. s. v Hlave 14 Záverečné ustanovenia, § 7. v znení: „Klient vyhlasuje, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti s uzatvorením ÚZ, ÚP, Zmluvy o RÚ I., Zmluvy o RÚ II., najmä právo na vrátenie úveru alebo RÚ I., RÚ II., právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré jej vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z tejto ÚZ, Zmluvy o RÚ I. alebo RÚ II., a to na dobu 10-tich rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Nepochybne používaním neprijateľných zmluvných podmienok v úverovej zmluve došlo k porušeniu spotrebiteľských práv žalobcu.

17. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v bode 26, podľa ktorého je dôvodné, aby v prípade, ak súd vyhovel jeho žalobe o určenie neprijateľnosti predmetných zmluvných podmienok, mu priznal aj právo na primerané finančné zadosťučinenie, keďže evidentne veriteľ porušil jeho spotrebiteľské práva a pri vymáhaní pohľadávky nekal postupoval, keď oslovoval aj suseda žalobcu, ohľadom platenia nedôvodnej a neprijateľnými podmienkami zaťaženej úverovej zmluvy.

18. Za stavu, keď rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 19Csp/148/2020, došlo k vyhovneniu žalobe o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, podľa názoru odvolacieho súdu, v tejto veci základ nároku je daný. V prípade, že si žalobca v jednom konaní uplatní žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok spolu s nárokom na primerané finančné zadosťučinenie, zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by malo ísť až o následné konanie. Pokiaľ došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, a preto si uplatňuje finančné zadosťučinenie, v prípade úspechu mu toto bude priznané (za preukázania všetkých rozhodujúcich podmienok) a v prípade nepreukázania tvrdeného porušenia, teda neúspechu spotrebiteľa, i musí byť zákonite aj tento nárok zamietnutý. S týmto právnym názorom sa stotožnil aj Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 10. novembra 2020, sp.zn. 9Cdo/15/2020, ktorým dovolanie odmietol ako neprípustné a v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že „Identicky pokiaľ namietať dovolateľ nesprávne právne posúdenia v otázke finančného zadosťučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré priznal odvolací súd žalobcovi, a to z hľadiska jeho predčasnosti, predpoklad prípustnosti z hľadiska odklonu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu neoznačil, iba vyslovil svoje presvedčenie. 15.3. Nad rámec dovolací súd uvádza, že táto samostatná časť (hľadisko uplatnené v žalobe) priznaného nároku, vo výške 200,- eur titulom finančného zadosťučinenia, by nemohla podliehať dovolaciemu prieskumu aj pre obsah ustanovenia § 422 ods. 1 CSP (tzv. majetkový cenzus), napriek tomu dovolací súd má za to, že právny záver odvolacieho súdu aj pri riešení tejto procesnej otázky je správny a v súlade aj s článkom 17 Základných princípov Civilného sporového konania.“

19. Pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia vzal odvolací súd do úvahy nielen tú skutočnosť, že neprijateľné zmluvné podmienky, neplatné v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, sú spôsobilé negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry spotrebiteľa, ale zohľadnil aj postoj spotrebiteľa, ktorý aj napriek jeho postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k dodávateľovi rozhodol brániť svoje spotrebiteľské práva a prispel tak k dosiahnutiu vyššej kvality života, mysliac pri tom na to, že vďaka žalobcovi vyšlo najavo, že dodávateľ uzatvára formulárové zmluvy o úvere so spotrebiteľmi, v rámci ktorých používa zmluvné podmienky v totožnom, neprijateľnom znení. Je na mieste, aby spotrebiteľia poukazovali na neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

20. Odvolací súd vzal do úvahy aj tú skutočnosť vyplývajúcu z pripojeného súdneho spisu sp.zn. 16C/30/2015, že žalobca (v tomto konaní žalovaný, pozn. odvolacieho súdu) v konaní vedenom pod sp.zn. 16C/30/2015 vzal žalobu späť po vznesení dôvodných námietok o absencii obligatórnych náležitostí zmluvy, čím sa vyhol meritórnemu rozhodnutiu súdu o jeho nároku a jeho právneho a skutkového zdôvodnenia. Spotrebiteľovi na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25.02.2009 poskytol veriteľ úver vo výške 1200,- eur a spotrebiteľ zaplatil veriteľovi 1365,72 eur. V hypotetickej rovine, ak by v tejto veci nebolo došlo k zastaveniu konania z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom a vykonaným dokazovaním by bolo preukázané, že námietky žalovaného (v tomto konaní žalobca, pozn. odvolacieho súdu) boli dôvodné a súd by bol konštatoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, takáto skutočnosť by viedla k záveru o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane veriteľa vo výške 165,72 eur.

21. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania

plnení, na ktoré dodávateľovi nárok nevznikol, či už v dôsledku neplatnosti právnych úkonov, neprijateľnosti zmluvných podmienok, alebo nedodržania zákonných náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

22. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, ktoré viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Tak to bolo aj v prejednávanej veci, keď súd prvej inštancie považoval za adekvátnu a primeranú výšku finančného zadosťučinenia v sume 600,- eur, s výškou primeraného finančného zadosťučinenia odzrkadľujúcou sumu 300,- eur za použitie jednej neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej úverovej zmluve sa stotožnil aj odvolací súd.

23. V dôsledku konania žalovaného bol žalobca nielenže vystavený bezprostredne hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bol nútený chrániť svoje práva súdnou cestou. Nie je snád ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobca, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá jej vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Žalobca sa v tomto prípade úspešne domohol svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia. Cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od recidívy a na upustenie od porušovania spotrebiteľských práv.

24. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998. Ústavný súd SR vyslovil, že: „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“. (porovnaj IV.ÚS 115/03).

25. Za toho stavu odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

26. Podľa čl. 17 Základných princípov CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

27. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

28. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, aplikujúc zásadu úspechu pri rozhodovaní o trovách konania. V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, preto by mal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému. Z obsahu spisu však preukázateľne vyplýva, že žalobcovi v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto aj s poukazom na Čl. 17 Základných princípov CSP mu ich odvolací súd nepriznal.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).